

Категорія справи №

910/3533/17

: Господарські справи (до 01.01.2019); Земельних відносин; визнання незаконним акта, що порушує право власності на земельну ділянку.

Надіслано судом: **13.09.2018**. Зареєстровано: **13.09.2018**. Оприлюднено: **14.09.2018**.

Дата набрання законної сили: **11.09.2018**

Номер судового провадження: **не визначено**

Верховний
Суд

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

11 вересня 2018 року

м. Київ

Справа № 910/3533/17

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду:

Чумака Ю.Я. - головуючого, Дроботової Т.Б., Пількова К.М.,

секретар судового засідання - Овчарик В.М.,

за участю представників:

позивача - Олейника Я.А. (адвокат, дов. від 29.12.2017),

відповідача-1 - Зденика Т.В. (дов. від 03.07.2018),

відповідача-2 - Клімовича О.О. (дов. від 27.07.2018),

відповідача-3 - Зденика Т.В. (дов. від 03.01.2018),

відповідача-4 - Клімовича О.О. (дов. від 23.03.2018),

відповідача-5 - не з'явився,

третьої особи - не з'явився,

розглянувши касаційну скаргу Приватного акціонерного товариства "Київспецтранс"

на рішення Господарського суду міста Києва від 28.11.2017 (суддя Зеленіна Н.І.) і постанову Київського апеляційного господарського суду від 26.06.2018 (судді: Тищенко А.І. (головуючий), Отрюх Б.В., Михальська Ю.Б.) у справі

за позовом Приватного акціонерного товариства "Київспецтранс"

до 1) Київської міської ради,

2) Виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації),

3) Департаменту комунальної власності міста Києва Виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації),

4) Департаменту житлово-комунальної інфраструктури Виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації),

5) Комунального підприємства Виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) "Київкомунсервіс",

третьою особою, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідачів - Обухівська районна рада,

про визнання права володіння та користування майном, визнання незаконними рішень та дій,

ВСТАНОВИВ:

Короткий зміст позовних вимог і рішень судів першої та апеляційної інстанцій

У березні 2017 року Приватне акціонерне товариство "Київспецтранс" (далі - ПрАТ "Київспецтранс") звернулося до Господарського суду міста Києва з позовом до Київської міської ради (далі - КМР), Виконавчого органу КМР (Київської міської державної адміністрації; далі - КМДА), Департаменту комунальної власності міста Києва Виконавчого органу КМР (КМДА), Департаменту житлово-комунальної інфраструктури Виконавчого органу КМР (КМДА), Комунального підприємства Виконавчого органу КМР (КМДА) "Київкомунсервіс" про:

- визнання права володіння та користування майном територіальної громади міста Києва до 01.04.2021, яке належить ПрАТ "Київспецтранс" за угодою на володіння та користування майном територіальної громади міста Києва від 31.05.2012 № 14 (далі - Угода), додатками №№ 1, 2 до цієї Угоди;

- визнання незаконним і скасування розпорядження Виконавчого органу КМР (КМДА) від 29.12.2016 № 1369 "Про закріплення майна територіальної громади міста Києва";

- визнання незаконними всіх рішень і дій Виконавчого органу КМР (КМДА), Департаменту комунальної власності міста Києва Виконавчого органу КМР (КМДА), Департаменту житлово-комунальної інфраструктури Виконавчого органу КМР (КМДА), Комунального підприємства Виконавчого органу КМР (КМДА) "Київкомунсервіс", їхніх посадових і службових осіб щодо невизнання права володіння та користування майном територіальної громади міста Києва до 01.04.2021, яке належить ПрАТ "Київспецтранс" згідно з Угодою та додатками до неї.

Рішенням Господарського суду міста Києва від 28.11.2017, залишеним без змін постановою Київського апеляційного господарського суду від 26.06.2018, у задоволенні позовних вимог відмовлено.

Судові рішення аргументовано тим, що у зв'язку із припиненням дії Угоди передане позивачу за цією Угодою майно підлягає поверненню. Позивачем не доведено незаконності розпорядження Виконавчого органу КМР (КМДА) від 29.12.2016 № 1369 "Про закріплення майна територіальної громади міста Києва". Щодо вимоги позивача про визнання незаконними всіх рішень та дій відповідачів стосовно невизнання права володіння та користування майном територіальної громади міста Києва до 01.04.2021 суди зазначили про відсутність у них повноважень на самостійне визначення предмета спору у справі, як і про відсутність підстав для прийняття рішень щодо невизначеного кола актів відповідачів.

Короткий зміст вимог касаційної скарги

У касаційній скарзі ПрАТ "Київспецтранс" просить рішення і постанову скасувати, ухвалити нове рішення, яким задовольнити позовні вимоги повністю.

Узагальнені доводи особи, яка подала касаційну скаргу

В обґрунтування вимог, викладених у касаційній скарзі, позивач посилається на неправильне застосування судами попередніх інстанцій положень статей 19, 143 Конституції України, статей 2, 11, 172, 327, 526 Цивільного кодексу України (далі - ЦК України), статей 1, 30, 59, 60 Закону України "Про місцеве самоврядування", статей 36, 43, 50 Закону України "Про місцеві державні адміністрації", Регламенту Київської міської ради, затвердженого рішенням КМР від 07.07.2016 № 579/579, наголошуючи, що управління майном територіальної громади міста Києва здійснює КМР, а КМДА та інші суб'єкти не можуть приймати рішення та вчиняти дії щодо майна територіальної громади міста Києва за межами наданих законом і КМР повноважень.

Узагальнений виклад позиції інших учасників справи (доводи, викладені у відзивах та запереченнях на касаційну скаргу)

У відзиві на подану касаційну скаргу Департамент житлово-комунальної інфраструктури Виконавчого органу КМР (КМДА) просить залишити її без задоволення з мотивів, викладених в оскаржуваних судових рішеннях.

Доводи, за якими суд касаційної інстанції погодився або не погодився з висновками суду першої та апеляційної інстанцій

Заслухавши суддю-доповідача, дослідивши доводи, наведені у касаційній скарзі, перевіrivши на підставі встановлених фактичних обставин справи застосування судами попередніх інстанцій норм матеріального і процесуального права, Верховний Суд вважає, що касаційна скарга не підлягає задоволенню з таких підстав.

Як встановлено судами попередніх інстанцій, ПрАТ "Київспецтранс" відповідно до Статуту є правонаступником Публічного акціонерного товариства "Київспецтранс", Відкритого акціонерного товариства "Київспецтранс", Державного комунального підприємства (фірми) по санітарній очистці міста Києва "Київспецтранс".

10.06.1985 Виконавчий комітет КМР народних депутатів прийняв рішення № 483/3 "Про відведення земельної ділянки спеціалізованому автогосподарству по санітарній очистці міста "Київспецкомунтранс" виконкому міськради для розміщення полігону по знешкодженню комунально-побутових і будівельних відходів по вул. Червонопрапорній у Московському районі".

За змістом цього рішення Виконавчий комітет КМР народних депутатів, у тому числі, вирішив: відвести спеціалізованому автогосподарству по санітарній очистці міста "Київспецкомунтранс" виконкому міської ради земельну ділянку площею 35,0 га для організації полігону по знешкодженню комунально-побутових і будівельних відходів. Земельну ділянку відвести за рахунок відпрацьованого Пирогівського районного кар'єру по вул. Червонопрапорній, 94- 96 у Московському районі. Зобов'язати забудовника забезпечити експлуатацію полігону згідно з вимогами "Вказівки по організації та удосконаленню контрольованих звалищ (полігонів) для міст УРСР РДМУ 204 УРСР 025-81".

30.10.1986 Виконавчий комітет КМР народних депутатів прийняв рішення № 1055 "Про внесення часткових змін до рішення виконкому міськради від 10.06.1985 № 483/3".

Відповідно до зазначеного рішення Виконавчий комітет КМР народних депутатів, зокрема, вирішив: назву рішення виконкому міськради від 10.06.1985 № 483/3 викласти у такій редакції: "Про відведення земельної ділянки управлінню по санітарній очистці міста "Київспецтранс" виконкому міської ради для розміщення полігону будівельних відходів по вул. Червонопрапорній у Московському районі".

Підгірцівською сільською радою народних депутатів Обухівського району Київської області видано державний акт на право постійного користування землею від 07.04.1998 П - КВ № 001675, відповідно до якого позивачу надано у постійне користування 63,7 гектарів землі у межах згідно з планом землекористування (для розміщення полігону твердих побутових відходів).

27.11.2009 КМР прийняла рішення № 717/2786 "Про передачу майна комунальної власності територіальної громади м. Києва у володіння та користування Відкритому акціонерному товариству "Київспецтранс", яким, зокрема, вирішено: Головному управлінню комунального господарства Виконавчого органу КМР (КМДА) та Головному управлінню комунальної власності міста Києва Виконавчого органу КМР (КМДА) підготувати проект угоди між КМДА і Відкритим акціонерним товариством "Київспецтранс" щодо виконання акціонерним товариством функцій володіння та користування майном комунальної власності територіальної громади міста Києва. Погодити проект угоди на володіння та користування майном комунальної власності територіальної громади міста Києва між КМДА і Відкритим акціонерним товариством "Київспецтранс" із постійною комісією КМР з питань власності та постійною комісією КМР з питань житлово-комунального господарства та паливно-енергетичного комплексу.

28.12.2010 КМР прийняла рішення № 514/5326 "Про внесення змін до рішення КМР від 27.11.2009 № 717/2786 "Про передачу майна комунальної власності територіальної громади м. Києва у володіння та користування Відкритому акціонерному товариству "Київспецтранс", яким, зокрема, вирішила: внести зміни до рішення КМР від 27.11.2009 № 717/2786 "Про передачу майна комунальної власності територіальної громади м. Києва у володіння та користування Відкритому акціонерному товариству "Київспецтранс", а саме: у пункті 5 рішення слова "першому заступнику голови Київської міської державної адміністрації ОСОБА_9." замінити словами "голови Київської міської державної адміністрації ОСОБА_10."

31.05.2012 між ПрАТ "Київспецтранс" (користувачем) і КМДА (уповноваженим) укладено Угоду з додатками №№ 1, 2, яку погоджено із постійною комісією КМР з питань власності (протокол від 06.09.2011 № 92) і постійною комісією КМР із питань житлово-комунального господарства та паливно-енергетичного комплексу (протокол від 17.10.2011 № 17).

Пунктами 1.1, 1.2 Угоди встановлено, що уповноважений передав, а користувач прийняв відповідно до умов цієї Угоди у володіння та користування майно комунальної власності територіальної громади міста Києва, згідно з додатками до цієї Угоди, а також майном, що у подальшому буде передаватися у володіння та користування користувачу згідно з рішеннями КМР і розпорядженнями Виконавчого органу КМР (КМДА), у разі делегування Виконавчому органу КМР (КМДА) відповідних повноважень (далі - майно), з обмеженням правомочності розпорядження майном. Майно, що є предметом цієї Угоди, обліковується на балансі користувача.

У додатках №№ 1, 2 до Угоди сторони визначили перелік майна комунальної власності територіальної громади міста Києва, яке передається у володіння та користування позивачу.

15.03.2012 КМР прийнято рішення № 198/7535 "Про діяльність виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)", відповідно до якого Головне управління комунальної власності міста Києва Виконавчого органу КМР (КМДА) перейменовано на Департамент комунальної власності міста Києва Виконавчого органу КМР (КМДА); Головне управління комунального господарства Виконавчого органу КМР (КМДА) перейменовано на Департамент житлово-комунальної інфраструктури Виконавчого органу КМР (КМДА).

31.05.2012 КМДА видано розпорядження № 910 "Про реалізацію умов Угоди на володіння та користування майном територіальної громади міста Києва", яким, зокрема, передбачено визначити Головне управління комунальної власності м. Києва Виконавчого органу КМР (КМДА) і Головне управління комунального господарства Виконавчого органу КМР (КМДА) відповідальними за ефективне використання майна територіальної громади міста Києва, переданого у володіння та користування ПАТ "Київспецтранс" відповідно до Угоди.

26.09.2016 ПрАТ "Київспецтранс" подало до КМР і КМДА повідомлення № 765/01 з додатками та запропонувало укласти Угоду на новий строк (4 роки та 5 місяців) на таких самих умовах.

29.09.2016 ПрАТ "Київспецтранс" подало до КМДА повідомлення № 782/01 та до КМР повідомлення № 783/01 з додатками, згідно з якими ПрАТ "Київспецтранс", користуючись своїм переважним правом на продовження строку дії Угоди, запропонувало укласти Угоду на новий строк на таких самих умовах, виклавши її пункт 4.1 у такій редакції: "Ця Угода вважається укладеною та набирає чинності з дня її підписання повноважними представниками обох сторін та скріплення її печатками і діє до 01.04.2021".

27.10.2016 КМР прийнято рішення № 301/1305 "Про вирішення проблемних питань, пов'язаних із експлуатацією полігону твердих побутових відходів № 5 у с. Підгірці Обухівського району Київської області", яким, зокрема, вирішено: затвердити перелік заходів щодо вирішення проблемних питань, пов'язаних із експлуатацією полігону твердих побутових відходів № 5 у с. Підгірцях Обухівського району Київської області, що додається (у т.ч. виконання робіт з укріплення ізолювальним шаром 9 га I карти полігону твердих побутових відходів № 5 у с. Підгірцях Обухівського району Київської області).

02.11.2016 КМДА направила ПрАТ "Київспецтранс" повідомлення від 24.10.2016 № 001-2984 "Про припинення угоди на володіння та користування майном територіальної громади міста Києва".

Розпорядженням КМДА від 10.11.2016 № 1111 "Про виділення коштів з резервного фонду бюджету міста Києва Департаменту житлово-комунальної інфраструктури Виконавчого органу КМР (КМДА) для здійснення заходів, пов'язаних із запобіганням виникненню надзвичайної ситуації техногенного характеру на полігоні твердих побутових відходів № 5 біля с. Підгірці Обухівського району Київської області", у тому числі, визначено ПрАТ "Київспецтранс" замовником виконання робіт з часткового укріття мінеральним ґрунтом карти № 1 полігону ТПВ № 5 біля с. Підгірці Обухівського району Київської області.

Розпорядженням КМДА від 29.12.2016 № 1369 "Про закріплення майна територіальної громади міста Києва", зокрема, постановлено: прийняти майно територіальної громади міста Києва, передане ПрАТ "Київспецтранс" відповідно до Угоди, згідно з переліком, що додається. Утворити комісію з питань приймання-передачі майна територіальної громади міста Києва, переданого ПрАТ "Київспецтранс" відповідно до Угоди, та затвердити її склад, що додається. Комісії, утвореній згідно з пунктом 2 цього розпорядження, скласти акт приймання-передачі майна та подати його на затвердження до Виконавчого органу КМР (КМДА).

Розпорядженням КМДА від 29.12.2016 № 1390 "Про утворення комісії з вирішення проблемних питань, пов'язаних з експлуатацією полігону твердих побутових відходів № 5 у с. Підгірці Обухівського району Київської області" постановлено: комісії з вирішення проблемних питань, пов'язаних з експлуатацією полігону твердих побутових відходів № 5 у с. Підгірцях Обухівського району Київської області в установленому порядку обстежувати стан полігону та надавати пропозиції Виконавчому органу КМР (КМДА) щодо безпечної експлуатації полігону, запобігання забрудненню підземних вод.

07.02.2017 Комісією з питань приймання-передачі майна територіальної громади міста Києва, переданого ПрАТ "Київспецтранс" відповідно до Угоди, складено протокол № 003/12 засідання комісії з питань приймання-передачі майна територіальної громади міста Києва, переданого ПрАТ "Київспецтранс" відповідно до Угоди, яким, у тому числі, вирішено: визначити відповідальних фахівців/матеріально відповідальних осіб ПрАТ "Київспецтранс", які фактично передаватимуть майно за Угодою, і надати відомості про них (ПІБ, посада, контактні дані).

В обґрунтування позовних вимог позивач зазначає, що на підставі Угоди, додатків №№ 1, 2 до Угоди, повідомлення ПрАТ "Київспецтранс" від 26.09.2016 № 765/01, повідомлення ПрАТ "Київспецтранс" від 29.09.2016 № 782/01, повідомлення ПрАТ "Київспецтранс" від 29.09.2016 № 783/01, рішення КМР від 27.10.2016 № 301/1305 у ПрАТ "Київспецтранс" до 01.04.2021 є право володіння та користування відповідним майном комунальної власності територіальної громади міста Києва, у тому числі право використовувати відповідне майно для ведення господарської діяльності, забезпечення вивезення твердих, побутових, рідких, харчових та інших відходів із території міста Києва. Позивач здійснює

діяльність щодо обслуговування полігону твердих побутових відходів № 5 у с. Підгірцях Обухівського району Київської області щонайменше із дати видання державного акта Підгірцівської сільради від 07.04.1998 П - КВ № 001675; а полігону будівельних відходів по вул. Червонопрапорній, 94- 96 у Голосіївському районі міста Києва щонайменше із дати набрання чинності рішенням КМР від 30.10.1986 № 1055. На думку позивача, майно комунальної власності територіальної громади міста Києва, яке було отримано ним за Угодою, використовується для обслуговування зазначених полігонів відповідно до рішень КМР від 27.11.2009 № 717/2786, від 28.12.2010 № 514/5326, від 27.10.2016 № 301/1305 та Угоди, причому такі рішення не передбачають права КМДА приймати рішення і вчиняти дії щодо витребування, передачі, отримання від ПрАТ "Київспецтранс" майна комунальної власності територіальної громади міста Києва.

Таким чином, позивач стверджує, що повідомлення КМДА від 24.10.2016 № 001-2984, розпорядження КМДА від 29.12.2016 № 1369, протокол Комісії з питань приймання-передачі майна від 07.02.2017 № 003/12 суперечать рішенням КМР від 27.11.2009 № 717/2786, від 28.12.2010 № 514/5326, від 27.10.2016 № 301/1305 та Угоді з додатками; розпорядженням КМДА від 10.11.2016 № 1111 та від 29.12.2016 № 1390.

Зазначені акти, на думку позивача, не підлягають виконанню ПрАТ "Київспецтранс"; суперечать законодавству України, у т.ч. нормам Конституції України, ЦК України, Закону України "Про місцеве самоврядування"; порушують цивільні права та інтереси ПрАТ "Київспецтранс" на володіння та користування майном комунальної власності територіальної громади міста Києва; є недоцільними, незаконними, неефективними за очікуваними результатами, адже наслідком таких рішень і дій можуть бути негативні фінансові, майнові, екологічні наслідки, в т.ч. такі наслідки, зокрема, як виникнення надзвичайної ситуації техногенного характеру на полігоні твердих побутових відходів № 5 біля с. Підгірці Обухівського району Київської області.

Також позивач наголошує, що КМР не приймала рішень про позбавлення ПрАТ "Київспецтранс" із 01.11.2016 права володіння та користування відповідним майном комунальної власності територіальної громади міста Києва, про припинення з 01.11.2016 дії Угоди з додатками, про передачу з 01.11.2016 від ПрАТ "Київспецтранс" до КП "Київкомунсервіс" майна територіальної громади міста Києва; про укладення ПрАТ "Київспецтранс" із 01.11.2016 правочинів щодо майна комунальної власності територіальної громади міста Києва. ПрАТ "Київспецтранс" і КМДА не оформляли та не укладали додаткової угоди про розірвання Угоди.

Колегія суддів погоджується із висновками судів попередніх інстанцій про відсутність підстав для задоволення позову, зважаючи на таке.

Відповідно до статті 509 ЦК України зобов'язанням є правовідношення, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони

(кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від певної дії, а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку.

За змістом статті 11 цього Кодексу цивільні права та обов'язки виникають із дій осіб, що передбачені актами цивільного законодавства, а також із дій осіб, що не передбачені цими актами, але за аналогією породжують цивільні права та обов'язки. Підставами виникнення цивільних прав та обов'язків є, зокрема, договори та інші правочини. У випадках, встановлених актами цивільного законодавства, цивільні права та обов'язки виникають безпосередньо з актів органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим або органів місцевого самоврядування. У випадках, встановлених актами цивільного законодавства або договором, підставою виникнення цивільних прав та обов'язків може бути настання або ненастання певної події.

За правилами статті 6 ЦК України сторони мають право укласти договір, який не передбачений актами цивільного законодавства, але відповідає загальним засадам цивільного законодавства. Сторони мають право врегулювати у договорі, який передбачений актами цивільного законодавства, свої відносини, які не врегульовані цими актами. Сторони в договорі можуть відступити від положень актів цивільного законодавства і врегулювати свої відносини на власний розсуд. Сторони в договорі не можуть відступити від положень актів цивільного законодавства, якщо в цих актах прямо вказано про це, а також у разі, якщо обов'язковість для сторін положень актів цивільного законодавства випливає з їх змісту або із суті відносин між сторонами.

Зобов'язання має виконуватись належним чином, відповідно до умов договору та вимог ЦК України, інших актів цивільного законодавства, а за відсутності таких умов та вимог - відповідно до звичаїв ділового обороту або інших вимог, що звичайно ставляться; одностороння відмова від зобов'язання або одностороння зміна його умов не допускається, якщо інше не встановлено договором або законом (статті 525, 526 ЦК України та стаття 193 Господарського кодексу України; далі - ГК України).

Згідно з частиною 1 статті 67 ГК України відносини підприємства з іншими підприємствами, організаціями і громадянами в усіх сферах господарської діяльності здійснюються на основі договорів.

Статтею 629 ЦК України встановлено обов'язковість договору для виконання сторонами.

Відповідно до пункту 4.1 Угоди вона вважається укладеною та набирає чинності з дня підписання Угоди повноважними представниками обох сторін та скріплення її печатками і діє до 01.11.2016.

Положеннями пункту 4.2 Угоди передбачено, що користувач має переважне право на продовження строку дії Угоди. Не пізніше ніж за один місяць до

закінчення строку дії Угоди користувач може запропонувати власнику укласти Угоду на новий строк на таких самих умовах. У разі неприйняття власником рішення щодо продовження строку дії Угоди користувач повинен повернути майно уповноваженому у робочому стані, з урахуванням його нормального зношення та відтворення, якщо інше не передбачено цією Угодою.

Позивач звертався до КМР як власника майна та до КМДА із повідомленнями про намір укласти Угоду на новий строк на тих самих умовах, користуючись своїм переважним правом на продовження строку дії Угоди. Проте КМР як власником майна рішення про укладення Угоди на новий строк на тих самих умовах не приймалось.

Суд касаційної інстанції погоджується із висновками судів попередніх інстанцій про те, що за умовами пунктів 4.1, 4.2 Угоди відсутність відповідного рішення КМР про укладення Угоди на новий строк свідчить про припинення дії такої Угоди з 02.11.2016.

При цьому господарські суди обох інстанцій правильно зазначили про безпідставність та необґрунтованість твердження позивача щодо продовження (укладення на новий строк) спірної Угоди у зв'язку з наявністю у позивача переважного права на таке укладення, оскільки переважне право надає певній особі переваги стосовно інших осіб на укладання правочину на новий строк.

Разом із тим наявність такого переважного права не призводить до виникнення у контрагента обов'язку щодо укладення будь-якого правочину чи продовження його дії.

Таким чином, реалізація переважного права на поновлення дії угоди на новий строк може здійснюватися виключно у випадку волевиявлення власника про передачу майна у володіння та користування будь-яким особам. При цьому попередній користувач має переваги перед усіма іншими особами на укладання угоди.

Водночас, як встановлено судом першої інстанції, у матеріалах справи немає доказів укладання КМР як власником майна правочинів про володіння і користування щодо майна, переданого позивачу за Угодою, із будь-якими особами після припинення строку дії цієї Угоди.

Отже, суди попередніх інстанцій дійшли правильного висновку, що у зв'язку із припиненням дії Угоди позивачем не надано жодних доказів на підтвердження наявності у нього права володіння та користування майном територіальної громади міста Києва до 01.04.2021, тому у задоволенні відповідних позовних вимог про визнання такого права судами обґрунтовано відмовлено.

Статтею 41 Конституції України встановлено, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю.

За змістом статті 319 ЦК України власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд. Власник має право вчиняти щодо свого майна будь-які дії, які не суперечать закону. При здійсненні своїх прав та виконанні обов'язків власник зобов'язаний додержуватися моральних засад суспільства. Усім власникам забезпечуються рівні умови здійснення своїх прав. Власність зобов'язує. Власник не може використовувати право власності на шкоду правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію та природні якості землі. Держава не втручається у здійснення власником права власності. Діяльність власника може бути обмежена чи припинена або власника може бути зобов'язано допустити до користування його майном інших осіб лише у випадках і в порядку, встановлених законом.

Згідно зі статтею 327 цього Кодексу у комунальній власності є майно, у тому числі грошові кошти, яке належить територіальній громаді. Управління майном, що є у комунальній власності, здійснюють безпосередньо територіальна громада та утворені нею органи місцевого самоврядування.

Право володіння виникає на підставі договору з власником або особою, якій майно було передане власником, а також на інших підставах, встановлених законом (стаття 398 ЦК України).

Статтею 399 цього Кодексу передбачено, що право володіння припиняється у разі:

- 1) відмови володільця від володіння майном;
- 2) витребування майна від володільця власником майна або іншою особою;
- 3) знищення майна.

Право володіння припиняється також в інших випадках, встановлених законом.

Розпорядженням КМДА від 29.12.2016 № 1369 "Про закріплення майна територіальної громади міста Києва", зокрема, вирішено прийняти майно територіальної громади міста Києва, передане ПрАТ "Київспецтранс" на виконання Угоди, у зв'язку із припиненням її дії, а отже передане позивачеві за цією Угодою майно підлягає поверненню.

Оскільки позивачем не доведено, а судом не встановлено невідповідності спірного розпорядження вимогам чинного законодавства, суди попередніх інстанцій правомірно відмовили у задоволенні позовних вимог про визнання незаконним та скасування цього розпорядження.

Вимоги позивача про визнання незаконними всіх рішень та дій відповідачів, їхніх посадових і службових осіб щодо невизнання права володіння та користування майном територіальної громади міста Києва до 01.04.2021, яке

належить ПрАТ "Київспецтранс" за Угодою та додатками до неї, господарські суди попередніх інстанцій правомірно визнали необґрунтованими з огляду на відсутність у суду повноважень на самостійне визначення предмету спору у справі, як і підстав для прийняття рішень щодо невизначеного кола актів відповідачів.

За таких обставин колегія суддів погоджується із висновком судів попередніх інстанцій про відсутність підстав для задоволення позову.

Мотиви прийняття або відхилення кожного аргументу, викладеного в касаційній скарзі та відзиві на касаційну скаргу

Стосовно доводів скаржника про те, що КМДА та інші суб'єкти не можуть приймати рішення та вчиняти дії щодо майна територіальної громади міста Києва за межами наданих законом і КМР повноважень, колегія суддів зазначає таке.

Виконавчим органом КМР є КМДА, яка паралельно виконує функції державної виконавчої влади, що є особливістю здійснення виконавчої влади в місті Києві (стаття 101 Закону України "Про столицю України - місто-герой Київ").

Законом України "Про місцеве самоврядування в Україні" виокремлено власні (самоврядні) та делеговані повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад (частина 1 статті 29).

До власних (самоврядних) повноважень віднесено, зокрема, управління в межах, визначених радою, майном, що належить до комунальної власності відповідних територіальних громад.

Рішенням КМР від 27.11.2009 № 717/2786 (зі змінами, внесеними згідно з рішенням КМР від 28.12.2010 № 514/5326) голові КМДА ОСОБА_10 доручено укласти та підписати Угоду.

Сторонами Угоди є уповноважений Виконавчий орган КМР (КМДА) в особі його голови та користувач (позивач).

Зі змісту цієї Угоди вбачається, що Виконавчий орган КМР (КМДА) наділений повноваженнями та обов'язками щодо управління зазначеним майном за умовами Угоди. Отже, доводи скаржника про неможливість Виконавчого органу КМР (КМДА) управляти майном у межах зазначених в Угоді повноважень є необґрунтованими.

Разом із тим касаційна інстанція погоджується із викладеними у відзиві на касаційну скаргу доводами Департаменту житлово-комунальної інфраструктури Виконавчого органу КМР (КМДА), обґрунтованість та відповідність яких чинному законодавству і фактичним обставинам справи підтверджується наведеними вище висновками судів попередніх інстанцій.

Висновки за результатами розгляду касаційної скарги з посиланням на норми права, якими керувався суд

Згідно зі статтею 300 Господарського процесуального кодексу України (далі - ГПК України), переглядаючи у касаційному порядку судові рішення, суд касаційної інстанції в межах доводів та вимог касаційної скарги та на підставі встановлених фактичних обставин справи перевіряє правильність застосування судом першої чи апеляційної інстанції норм матеріального і процесуального права. Суд касаційної інстанції не має права встановлювати або вважати доведеними обставини, що не були встановлені у рішенні або постанові суду чи відхилені ним, вирішувати питання про достовірність того чи іншого доказу, про перевагу одних доказів над іншими, збирати чи приймати до розгляду нові докази або додатково перевіряти докази.

Ураховуючи наведені положення законодавства та обставини, встановлені господарськими судами попередніх інстанцій, колегія суддів зазначає, що оскаржувані судові рішення ухвалено із додержанням норм матеріального і процесуального права, тому підстав для їх зміни чи скасування немає.

Судовий збір за подання касаційної скарги у порядку статті 129 ГПК України слід покласти на скаржника.

Керуючись статтями 300, 301, 308, 309, 314, 315, 317 ГПК України, Верховний Суд

ПОСТАНОВИВ:

Касаційну скаргу Приватного акціонерного товариства "Київспецтранс" залишити без задоволення.

Рішення Господарського суду міста Києва від 28.11.2017 і постанову Київського апеляційного господарського суду від 26.06.2018 у справі № 910/3533/17 залишити без змін.

Постанова суду касаційної інстанції набирає законної сили з моменту її прийняття, є остаточною і оскарженню не підлягає.

Головуючий суддя

Ю.Я. Чумак

Судді:

Т.Б. Дроботов

а

К.М. Пільков